

DAVID SEDARIS

**Van je familie
moet je het hebben**

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Voorwoord

Ik lees nooit voorwoorden. Vooral niet voorwoorden van de ene schrijver bij een nieuwe editie of bij een bundel verhalen van de andere schrijver. Die ene schrijver, de minder beroemde zeg maar, gaat dan altijd het werk van de ander duiden en in zijn tijd plaatsen, en thema's zoeken en dwarsverbanden laten zien.

Daar hou ik niet van.

Laat het werk van zo'n schrijver maar gewoon voor zich spreken, denk ik. Het werk van David Sedaris kan dat prima. Het heeft geen duiding nodig. Zijn tijd is: nu. Zijn belangrijkste thema is: familie. Zijn thema is trouwens ook weleens zijn vriend, Hugh. Of Frankrijk. Of drugs. Die thema's komen ook voor in dit boek, want zijn vriend Hugh, Frankrijk en drugs passen goed binnen het thema familie. En dat zijn dan meteen de dwarsverbanden. Klaar.

Daarom als voorwoord een heel particuliere anekdote, van mijzelf, over David Sedaris.

Je komt je eigen grote held niet zo vaak in het echt tegen. En dat je dan ook nog met hem

mag praten. En lunchen. En winkelen. En dat hij je ook nog vragen stelt over je privéleven. En zijn opschrijfboekje aan je laat zien. Dat komt maar zelden voor in een gewoon mensenleven.

Ik had een interview geregeld voor een krant met mijn schrijfheld David Sedaris. Ik had al zijn verhalenbundels gelezen. Een paar keer. Ik had van die verhalenbundels de luisterboekversies beluisterd. Ik had filmpjes van zijn lezingen op YouTube bekeken. Zijn meest recente bundel had ik in Frankrijk op een donkere camping, bij het licht van een uitdovende olielamp gelezen, tot diep in de nacht, terwijl ik eigenlijk doodmoe was van een dag zwemmen in de rivier met mijn vriend en zijn kinderen.

En nu mocht ik David Sedaris interviewen. Tijdens de lunch.

Waar neem je een held mee naartoe voor de lunch?

Naar Metz, een grote winkel in het centrum van Amsterdam, dacht ik maar. Want daar hebben ze een café, helemaal bovenin, vanwaar je uitzicht hebt over de hele stad. Bovendien had ik gehoord dat David (in mijn hoofd noemde ik hem al gewoon David) nog

wilde winkelen, en het leek me handig om dan alvast in een winkel af te spreken.

Hij was klein en heel beleefd. Eigenlijk precies zoals ik had verwacht. Hij vroeg me naar de taal van Nederlandse jongeren. Wat voor slang ze hadden. Ik zei dat veel jongeren met een Marokkaans accent proberen te praten, ook als ze bepaald niet Marokkaans zijn. Hij schreef het op in zijn opschrijfboekje. Ik voelde me vereerd.

Dat opschrijfboekje kwam nog een paar keer tevoorschijn. David noteerde alles wat hij hoorde en meemaakte, vertelde hij. Elke dag schreef hij in zijn dagboek. Die boeken liet hij, als ze vol waren, professioneel inbinden en bekleden, bijvoorbeeld met mooi vintage behang. Het schrijven in een dagboek was een soort warming-up, een manier om te blijven schrijven. Het moest, elke dag. Al waren het maar notities over triviale zaken, het moest.

Hij was bijvoorbeeld net in Japan geweest – van die reis stond een komisch verslag in *Wanneer je omringd bent door vlammen* – en daar schreef hij in zijn dagboek vaak hele lijsten, met prijzen en al, van alle spullen die hij daar had gekocht. Hij realiseerde zich dat dat misschien een beetje zonde van de tijd was,

dat hij in dat verre exotische Japan zo lang bezig was met lijsten schrijven in zijn dagboek, maar het moest.

De eerste pagina van zijn dagboek moest altijd echt goed zijn. Een heel goed verhaal, een heel bijzonder voorval. Daar deed hij extra zijn best op.

Ik wist, uit zijn verhalen, dat de mensen om David heen het vervelend vonden dat hij alles gebruikte. Ze vonden hem een soort parasiet, omdat hij alles opschreef wat zijn zussen, vrienden, ouders, ex-buurvrouwen en geliefden hem vertelden. Zie het verhaal 'Zeg mij na' in deze bundel.

Maar ik vond het ontroerend. Vooral dat detail van de eerste dagboekbladzijde, dat die altijd perfect moest zijn.

Ik vond het ook ambachtelijk. Een schrijver die elke dag moet schrijven, al is het over het weer of over Japanse aankopen, gewoon om zijn schrijfhand bezig te houden. Daar had ik eerbied voor.

Het gesprek was afgelopen. Ik had veel te veel zelf gepraat, vond ik. Op veel te opgewonden toon ook. Ik had vast ook veel te vaak en te hard gelachen, en dat moest ik straks allemaal terughoren op de band die ik tijdens

het interview had laten meelopen.

Maar we waren nog niet klaar. David wilde naar The Frozen Fountain, een designwinkel aan een gracht. En hij wilde naar een rare toeristische winkel in de Munttoren, vol Nederlands porselein. Ik nam hem graag mee. We liepen rond, eerst in The Frozen Fountain. Hij kocht wat spullen: mooie, weloverdachte cadeaus voor vrienden en werkrelaties.

Toen naar die rare toeristenwinkel. Een enorme winkel was het, met vitrines vol kopjes en bordjes en porseleinen dansfiguurtjes van merken als Royal Makkum. ‘Je hoeft niet te blijven hoor,’ zei David. ‘Ik ga hier lang rondkijken.’

Ik ging dus naar huis. Maar onderweg voelde ik me ineens schuldig. Misschien had ik wel moeten blijven, want David wilde ook nog naar een bloemenwinkel op de Prinsengracht, zo had hij me verteld. En hoe ging hij die nu vinden?

Misschien had hij juist van me af gewild. Zo’n irritante journaliste-annex-veel-te-hard-lachende-fan, die de halve dag achter je aan drentelt terwijl je extravagant duur porselein probeert te kopen.

Het kwelde me de hele dag. Had ik moeten

blijven, als gids? Of was het juist goed dat ik David alleen had achtergelaten in de porseleinwinkel?

Die avond ging ik naar een lezing van David in het John Adams Institute. Hij las nieuwe verhalen voor aan een bomvolle zaal. De man die de avond presenteerde, zei dat David hilarisch was en dat we tijdens zijn lezing allemaal van onze stoel zouden vallen van het lachen. Het is gênant als iemand zo aangekondigd wordt, eigenlijk haast een garantie voor een mislukte avond, maar het werd toch hilarisch, met veel gelach. Want Davids verhalen, hoe goed ze op papier ook zijn, zijn nog beter als hij ze voorleest.

Na de lezing durfde ik niet meer naar David toe te gaan. Ik werd nog steeds getergd door mijn eventueel geheel misplaatste schuldgevoel over het winkelen. Ik keek vanaf een afstandje toe hoe hij werd belaagd door fans.

Zo hoort het, bij echte helden: je bekijkt ze vanaf een afstand. Je moet helemaal niet met ze gaan winkelen.

Aaf Brandt Corstius

Zeg mij na

Hoewel we het wel over mijn aanstaande bezoek aan Winston-Salem hadden gehad, maakte ik pas precieze afspraken met mijn zus aan de vooravond van mijn aankomst, toen ik haar belde vanuit een hotel in Salt Lake City.

‘Als je komt ben ik nog aan het werk,’ zei ze, ‘dus ik denk dat ik de sleutel gewoon onder de oem ot bij de â eur leg.’

‘De wat?’

‘Oem ot.’

Ik dacht dat ze iets in haar mond had, tot ik mij realiseerde dat ze in code sprak.

‘Speel je voor antwoordapparaat van een methadonkliniek of zo? Waarom kun je me godverdomme niet gewoon vertellen waar je die huissleutel laat?’

Ze gaf fluisterend antwoord. ‘Ik weet gewoon niet of ik deze dingen kan vertrouwen.’

‘Bel je mobiel?’

‘Nee, natuurlijk niet,’ zei ze. ‘Dit is gewoon een draadloos toestel, maar toch, je moet voorzichtig blijven.’

Toen ik opperde dat ze eigenlijk helemaal niet voorzichtig hoefde te zijn, vroeg Lisa, weer op haar normale toon: ‘Echt niet? Maar

ik had gehoord...’

Mijn zus is het type dat de vooral op bangmakerij gerichte quasinieuwsprogramma’s op de plaatselijke televisie met een religieuze toewijding volgt, en dan onthoudt ze ook nog eens alleen het allerergste. Ze onthoudt dat appelmoes dodelijk kan zijn, maar vergeet dat als je eraan dood wilt gaan, je het wel eerst rechtstreeks in je aderen moet spuiten. Mededelingen dat mobiele telefoongesprekken kunnen worden afgeluisterd door vreemden worden door elkaar gehusseld met de gemelde stijging van zowel het aantal inbraken als het aantal hersentumoren, zodat het er uiteindelijk op neerkomt dat wat haar betreft alle telecommunicatie potentieel levensbedreigend is. Als ze het niet op het nieuws had gezien, had ze het wel ergens gelezen of het uit de derde hand gehoord van een vriendin van een vriendin van een vriendin die haar oor had verbrand toen ze haar eigen antwoordapparaat belde. Alles is voortdurend gevaarlijk, en als het nog niet van de schappen is gehaald, zijn ze het in elk geval aan het onderzoeken – dus ga maar na.

‘Oké,’ zei ik, ‘maar kun je me ook vertellen wélke oem ot? De laatste keer dat ik bij je was

had je er nogal wat staan.’

‘Hij is oot,’ zei ze. ‘Nou ja... ootáchtig.’

Aan het eind van de volgende middag kwam ik bij het huis van Lisa aan, vond de sleutel onder de bloempot en ging naar binnen door de achterdeur. In een uitvoerig schrijven op de salontafel stond van zo’n beetje alle apparaten met een stekker eraan, van de televisie tot het wafelijzer, uitgelegd hoe je er mee om diende te gaan. Elke zorgvuldig gedetailleerde omschrijving besloot met de zin: ‘Vergeet niet na gebruik uit te schakelen en de stekker eruit te halen.’ Onder aan bladzij drie werd ik erop gewezen dat als het apparaat in kwestie geen stekker had – de afwas-machine bijvoorbeeld – ik er goed op moest letten dat het klaar was met zijn programma én was afgekoeld voor ik de kamer verliet. Het hele schrijven gaf blijk van een toenevende hysterie, en tussen de regels door klonk een snerpend: ‘O, mijn god! Hij is bijna een uur alleen in huis!’ Ze had haar telefoonnummer op haar werk achtergelaten, het telefoonnummer van haar man op zijn werk, en het nummer van de buurvrouw, met de vermelding dat ze die niet zo heel goed kende, dus dat ik die misschien beter niet kon lastig-